
Landsverordening houdende regels
inzake het houden van honden
(Hondenverordening)

MEMORIE VAN TOELICHTING

Algemeen

De huidige Hondenverordening dateert uit 1955. Het werd van het voormalige eilandgebied Aruba overgenomen en kreeg sinds 1 januari 1986 rechtsgeldigheid op grond van de Algemene overgangsregeling wetgeving en bestuur (AB 1987 no. GT 2). In 1988 werd een geldende tekst ervan in het Afkondigingsblad van Aruba afgekondigd (AB 1988 no. GT 1). Deze landsverordening is tot heden nooit gewijzigd.

Al langere tijd bestaat de wens om, met betrekking tot bepaalde honden veelal behorende tot specifieke hondenrassen, maatregelen te kunnen nemen aangezien zich de nodige incidenten hebben voorgedaan met deze soort honden, die hebben geleid tot soms zeer ernstig letsel van mensen, vooral kinderen. Dit heeft er toe geleid dat in een belangrijk aantal landen specifieke wettelijke maatregelen zijn getroffen om de veiligheid van zowel de mens als dier te kunnen waarborgen. Na ampel beraad heeft de Arubaanse regering besloten dat het wenselijk is dergelijke maatregelen en voorzieningen ook in Aruba te kunnen treffen.

Bij het bezien hoe deze maatregelen ingepast zouden kunnen worden in de Hondenverordening is vastgesteld dat deze landsverordening niet meer van deze tijd is, niet alleen wat betreft de bewoordingen, maar ook met betrekking tot de inhoud. Dientengevolge is besloten een geheel nieuwe Hondenverordening te concipiëren. Daarin krijgen verschillende elementen hun plaats, waaronder ook begrepen bepalingen die betrekking hebben op het dierwelzijn. Daarnaast worden bepalingen opgenomen, die regelen dat honden niet meer vrij toegang hebben tot de openbare weg en andere publieke ruimtes.

Op Aruba zijn er vele honden, die weliswaar iemand toebehoren, doch die vrij rondlopen. Niet alleen belaagt een deel van deze honden wandelaars en fietsers, maar zij vormen dagelijks ook een gevaar voor de verkeersveiligheid, doordat zij zich ongecontroleerd op de openbare weg bevinden. Onder de huidige omstandigheden, waarin er sprake is van zeer druk verkeer op vele wegen, is het ongewenst dat deze honden zich daar vrijelijk kunnen bewegen. Daarom wordt in het voorstel bepaald dat houders van honden afdoende maatregelen moeten nemen, zodat deze honden geen vrije en ongecontroleerde toegang meer hebben tot de openbare wegen. Honden, die zich desondanks op de openbare weg bevinden, kunnen worden gevangen en in bewaring genomen. Indien de houder zich niet binnen een bepaalde periode meldt kan uiteindelijk de hond worden weggegeven of gedood. Ditzelfde geldt mutatis mutandis ook voor zwervhonden, die geen houder hebben. De regering beseft terdege dat terzake een omslag bewerkstelligd dient te worden bij een deel van de hondenbezitters. Mede door middel van voorlichting zal hieraan aandacht worden besteed.

De financiële gevolgen van het ontwerp voor de overheid zullen beperkt zijn. Aan de verlening van vergunningen voor gevaarlijke honden zijn kosten verbonden, maar deze worden doorberekend aan degene, die een vergunning aanvraagt. In deze kosten zullen ook de lasten van de extra werkzaamheden van de Veterinaire Dienst worden doorberekend. De kosten van voorlichting zullen betaald worden uit het reguliere budget van Bureau Voorlichting. Dit geldt ook voor de kosten van toezicht en handhaving van het Korps Politie Aruba. Deze taak behoort reeds tot de reguliere politietaak. Zoals reeds betoogd, is het de bedoeling dat de burgers een “gewenningstijd” krijgen in verband met de invoering van deze nieuwe landsverordening en zal het toezicht op de naleving van de bepalingen worden meegenomen in de dagelijkse taak van de politie.

Artikelsgewijze toelichting

Ad artikel 1

Dit artikel bevat de nodige begripsbepalingen. Er is

gekozen voor het neutrale begrip “houder” als verzamelbegrip voor al diegenen die, al dan niet tijdelijk, verantwoordelijkheid dragen voor een hond. Tot het “bevoegd gezag” worden in deze landsverordening gerekend de reguliere ambtenaren van de politie alsmede de daartoe aangewezen buitengewone agenten van politie. De ambtenaren van de Veterinaire Dienst zullen de politieambtenaren van advies kunnen dienen. Zij zijn immers degenen die geacht kunnen worden deskundig te zijn op het gebied van het beoordelen tot welk ras een hond behoort en op het gebied van het gedrag van honden.

Ad artikel 2

De huidige Hondenverordening bevat geen enkele bepaling met betrekking tot het welzijn van honden. Weliswaar bevat het Wetboek van Strafrecht van Aruba (AB 1991 no. GT 50) een tweetal bepalingen (artikel 265 en artikel 477), waarin het benadelen van de gezondheid van een dier strafbaar is gesteld, doch door het algemene en repressieve karakter daarvan zijn deze bepalingen weinig geschikt om af te dwingen dat een hond fatsoenlijke verzorging krijgt. Daarin voorziet nu expliciet het voorgestelde artikel door voor te schrijven dat een hond voldoende eten en water moet krijgen van voldoende kwaliteit alsmede geschikte beschutting tegen de weersinvloeden. Zonodig kan de minister ingevolge het tweede lid nog nadere, meer uitgewerkte regels terzake stellen.

Ad artikel 3

Zoals in het algemene deel reeds is verwoord is de doelstelling van het voorgestelde artikel te voorkomen dat honden vrije toegang hebben tot de openbare wegen of terreinen van derden. De omstandigheden zijn in Aruba, vergeleken met het jaar 1955, toen de huidige Hondenverordening tot stand is gekomen, drastisch veranderd. Er is sprake van overvolle wegen gedurende een groot deel van de dag en de bebouwing langs deze wegen is enorm toegenomen. Dit heeft tengevolge dat honden niet meer vrij toegang moeten hebben tot deze openbare wegen. Een en ander betekent dat de houder van een hond er

voor moet zorgdragen dat zijn erf afgesloten kan worden dan wel anderszins voorkomt dat zijn hond vrijelijk op de openbare weg kan geraken, bij voorbeeld door het aanlijnen van de hond.

In de huidige situatie betekent dit dat vele hondenbezitters daartoe de nodige maatregelen zullen moeten treffen. De regering zal dan ook ruim aandacht geven aan de inhoud van dit artikel via voorlichting.

In het voorgestelde tweede lid is in algemene zin bepaald dat honden geen overlast mogen veroorzaken aan omwonenden. Hierbij is te denken aan aanhoudend blaffen of huilen, met name gedurende de nachtelijke uren, maar ook andere vormen van overlast zijn begrepen onder dit artikel zoals bijvoorbeeld sterke (stank)overlast of andere onhygiënische situaties als gevolg van het niet-afdoende opruimen van uitwerpselen. Ook hier geldt dat de minister zonodig regels kan stellen om het bepaalde in dit artikel nadere inhoud te geven.

Ad artikel 4

Het voorgestelde artikel beoogt ook te voorkomen dat er zich met betrekking tot honden, die zich in de openbare ruimte bevinden, incidenten met kwalijke gevolgen kunnen voordoen. Belangrijk middel daarbij is een hond in deze openbare ruimte aangeliend te houden. Dit aanlijngebod hoeft niet zover te gaan dat honden nergens meer vrij kunnen rondlopen. Er zijn voldoende en grote delen van Aruba waar dit aanlijngebod niet noodzakelijk is. De minister kan deze delen aanwijzen. Omgekeerd kan het ook noodzakelijk zijn dat bepaalde delen van Aruba "hondenvrij" zijn. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan natuurparken, zoals het Parke Arikok of bepaalde delen van de openbare stranden. In die gevallen zal duidelijk dienen te worden aangegeven dat een dergelijk verbod geldt.

Ad artikelen 5 en 6

Deze voorgestelde artikelen beogen het mogelijk te maken dat - soms ingrijpende - maatregelen worden genomen met betrekking tot gevaarlijke honden. Daartoe wordt allereerst bepaald welke honden als gevaarlijke hond kunnen worden

bestempeld. De minister van Algemene Zaken en de minister, belast met aangelegenheden van volksgezondheid als de minister, onder wiens verantwoordelijkheid de Veterinaire Dienst ressorteert, kunnen daartoe in een ministeriële regeling honden aanwijzen. Niet alleen kunnen bepaalde hondenrassen worden aangewezen, waarvan de honden, die daartoe behoren, een reëel en bewezen gevaar kunnen vormen voor de veiligheid van mens en dier, maar ook kruisingsprodukten van deze rassen en honden, die in uiterlijk niet of nauwelijks te onderscheiden zijn van de als gevaarlijk aangewezen hondenrassen.

Daarnaast wordt de mogelijkheid gecreëerd dat ook een individuele hond als gevaarlijke hond wordt aangewezen. Dit dient dan te geschieden bij beschikking van de twee betrokken ministers, zo mogelijk na overleg met het Hoofd van de Veterinaire Dienst en ook, indien noodzakelijk, met andere betrokken dierenartsen. De aanwijzing tot gevaarlijke hond heeft belangrijke gevolgen.

Ingevolge het voorgestelde artikel 6 is het verboden een gevaarlijke hond te houden zonder vergunning. Alvorens tot afgifte van een vergunning wordt overgegaan dient aan het Hoofd van de Veterinaire Dienst een bewijs te worden overgelegd dat de hond identificeerbaar is en dat een geldige verzekering geldt die de wettelijke aansprakelijkheid voor de hond afdekt. Met betrekking tot de identificeerbaarheid van de hond zal in de meeste gevallen gebruik kunnen worden gemaakt van een daartoe door een dierenarts aangebrachte chip. Ook andere afdoende middelen die tot identificatie kunnen leiden, zijn toegestaan, zoals bijvoorbeeld een tatoeage. Het vereiste van het hebben van een vergunning voor een gevaarlijke hond brengt met zich mede dat aan de vergunning voorschriften kunnen worden verbonden. Zo kan daaraan het voorschrift worden verbonden dat de gevaarlijke hond zolang deze zich bevindt in de publieke ruimte, een muilkorf draagt. In een uiterst geval kan aan een vergunning het voorschrift worden verbonden dat de gevaarlijke hond onvruchtbaar wordt gemaakt. Een dergelijk geval zal zich niet vaak voordoen, maar het is niet uitgesloten dat een bepaald zo gefokt hondenras dusdanig gevaarlijk geacht wordt, dat het niet wenselijk is dat dit ras zich voortplant. De bepalingen zijn zodanig geredigeerd dat eerst tot bepaalde

regelgeving of het opleggen van vergunningsvoorschriften wordt overgegaan, indien de noodzaak daartoe is gebleken.

In het voorgestelde zesde lid van artikel 6 is geregeld dat het Hoofd van de Veterinaire Dienst een register bijhoudt van afgegeven vergunningen voor gevaarlijke honden, zodat ingeval van een incident, eenvoudig en snel kan worden achterhaald wie de houder van de hond is.

Het voorgestelde zevende lid biedt de minister de mogelijkheid om regels te geven met betrekking tot het kunnen identificeren van een gevaarlijke hond.

Ad artikel 7

Het voorgestelde artikel geeft het bevoegde gezag, dat wil zeggen, ambtenaren van politie en buitengewone agenten van politie, die daartoe aangewezen zijn de bevoegdheid om honden, die in strijd met het bepaalde in deze landsverordening worden aangetroffen, te vangen en in bewaring te stellen. Indien zich met betrekking tot de in bewaring gestelde honden geen houder meldt of te achterhalen is, bijvoorbeeld aan de hand van vorengenoemde chip, kan de hond uiteindelijk worden weggegeven of gedood.

In het voorgestelde tweede lid is uitdrukkelijk bepaald dat honden, die een onmiddellijk gevaar vormen voor de veiligheid van mens en dier, kunnen worden gedood.

Het voorgestelde vijfde lid geeft de minister de mogelijkheid om ter uitvoering van het bepaalde in dit artikel nadere regels te stellen. Hiertoe kunnen regels behoren in verband met het zo pijnloos mogelijk doden van een hond. Ook kan in een dergelijke ministeriële regeling worden bepaald dat in bewaring genomen honden, voordat deze worden teruggegeven aan de houder, voldoende worden geïdentificeerd, zodat bij recidive streng kan worden opgetreden.

Ad artikel 8

Het voorgestelde artikel regelt de strafbaarstelling van

overtreding van het bepaalde bij en krachtens deze landsverordening. Voor de hoogte van de maximale geldboete is aansluiting gezocht bij de (geld)straffen, die in een toekomstig Wetboek van Strafrecht zullen worden voorgesteld (geldboete van de derde categorie).

Ad artikel 9

Het blijkt dat het houden van hondengevechten zich nog steeds incidenteel voordoet op Aruba. Teneinde deze ergerlijke vorm van dierenmishandeling afdoende te kunnen bestrijden wordt in het eerste lid voorgesteld aan artikel 477, tweede lid, van het Wetboek van Strafrecht van Aruba twee onderdelen toe te voegen, waardoor het houden van hondengevechten, het gelegenheid geven daartoe en tot het bijwonen ervan expliciet strafbaar worden gesteld.

Het voorgestelde tweede lid regelt de intrekking van de huidige, verouderde Hondenverordening (AB 1988 no. GT 1).

Ad artikel 10 en 11

Deze artikelen zijn de gebruikelijke slotbepalingen van een landsverordening.

De minister van Algemene Zaken,

De minister van Volkgezondheid en Sport,

De minister van Justitie en Onderwijs,